

U. BUSSE, *Die Wunder des Propheten Jesus*. Die Rezeption, Komposition und Interpretation der Wundertradition im Evangelium des Lukas (Forschung zur Bibel, 24), Stuttgart 1977, ss. 512 ÷ IV.

Recenzowana książka jest skróconą wersją pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem ks. Prof. J. Gnilki. Składa się z pięciu części:

Dwie pierwsze są obszernym wprowadzeniem, w którym autor na 50-ciu stronach referuje stan badań nad Ewangelią Łukasza oraz przedstawia swoją metodę badawczą (*Redaktionsgeschichte*). Szczegółowo omawia dysertację M. H. Millera, *The Character of Miracles in Luke-Acts*, Berkeley 1971 (maszynopis).

Część trzecia jest analizą poszczególnych opowiadań o cudach, podzielonych na pięć grup: cuda dokonane w czasie „wiosny galilejskiej” (4, 14—43), podczas misji Jezusa w miastach Judei (4, 44—7, 50), „w miarę wzrastającej świadomości chrystologicznej uczniów” (8, 1—9, 50), podczas drogi do Jerozolimy (9, 51—19, 28) oraz uzdrowienie sługi arcykapłana (22, 47—53).

W części czwartej autor omawia syntetycznie problematykę Łukaszowej koncepcji cudu na płaszczyźnie chrystologicznej, teologicznej i soteriologicznej.

Ostatnia część (zakończenie) traktuje o typowych środkach stylistycznych trzeciej Ewangelii i określa bliżej tło kulturowo-religijne jej powstania.

Zaletą całej pracy jest bogata dokumentacja. O problemach krytyki literackiej dobrze informuje analiza słownictwa poszczególnych tekstów. Zaznajomienie się z osiągniętymi wynikami autora ułatwiają streszczenia po omówieniu każdego zagadnienia. E. Busse wyczytał z tekstów Łukasza podstawowe tendencje jego interpretacji cudów Jezusa, jak: charakter etyczno-parenetyczny oraz wzorcowy zachowań czy wypowiedzi poszczególnych osób. Otóż reakcja uzdrowionych oraz świadków cudownych zdarzeń wyraża myśl ewangelisty. Autor omawianej dysertacji za mało uwagi poświęcił właśnie zakończeniom opowiadań o cudach, a szczególnie w tych tekstach, które znalazły się tylko w trzeciej Ewangelii. Tu bowiem dominantą w głosie wypowiadających się po cudach Jezusa jest motyw uwielbienia Boga. Łukasz wprowadził go aż 5 razy do swojej narracji (5, 26; 7, 16; 13, 13; 17, 15; 18, 43). W rozważaniach chrystologicznych U. Busse wyeksponował — zgodnie z myślą Łukasza — profetyczny aspekt posłannictwa Jezusa.

Wrocław

KS. TOMASZ HERGESEL

Y. SAOÛT, *Le grand souffle de l'Exode*, Fayard-Mame, Paris 1977, stron 269.

Yves Saoût (ur. 1938), kapłan z Bretanii, po ukończeniu studiów biblijnych w Rzymie, wykładał w Seminarium duchownym w Breście, a potem wyjechał do Kamerunu, gdzie jest i wykładowcą-egzegetą i misjonarzem. Nie bez znaczenia jest fakt, że żyje pośród najbardziej niebezpiecznych górali w północnym Kamerunie i tam zdobywa swoje doświadczenie, jak ubogim głosić Dobrą Nowinę.

Książka *Le grand souffle de l'Exode* jest wynikiem współpracy ze „Szkołą Wiary” (*Ecole de la Foi*) we Fryburgu Szwajcarskim, która na prośbę ekipy misjonarskiej z Kamerunu zorganizowała tam tzw. „miesiąc